Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci

1. Czynnikami ryzyka i symptomami, że dziecko jest krzywdzone, są sytuacje, gdy dziecko:
   1) jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie;
   2) kradnie lub żebrze, jest głodne;
   3) nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.;
   4) nie ma odpowiednich do warunków atmosferycznych przyborów, odzieży i butów;
   5) ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany) w różnej fazie gojenia, których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
   6) podaje niewiarygodne, niemożliwe, niespójne wyjaśnienia dotyczące obrażeń;
   7) wyraża niechęć do aktywności fizycznej, w tym zajęć wychowania fizycznego;
   8) nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
   9) boi się powrotu do domu, rodzica lub opiekuna;
   10) wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
   11) cierpi lub skarży się na powtarzające się dolegliwości : bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
   12) jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.;
   13) osiąga słabsze wyniki w stosunku do swoich możliwości;
   14) ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
   15) używa środków psychoaktywnych;
   16) szuka nadmiernego kontaktu z dorosłym;
   17) w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu wyraża dominujące elementy lub motywy seksualne;
   18) jest rozbudzone seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku;
   19) ucieka z domu;
   20) wykazuje nagłą i wyraźną zmianę zachowania;
   21) mówi o przemocy.

2. Jeżeli z objawami u dziecka współwystępują określone zachowania opiekunów dziecka, to podejrzenie, że małoletni jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione.
   Niepokojące zachowania opiekuna dziecka to:
   1) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń małoletniego;
   2) nie interesuje się losem i problemami małoletniego;
   3) odmawia lub nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem małoletniego;
   4) mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle go obwinia, poniża, strofuje (np. używa określeń takich jak „idiota”, „gnojek” itp.);
   5) poddaje małoletniego surowej dyscyplinie albo wręcz przeciwnie – jest nadopiekuńczy, zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletniego;
   6) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;

7) jest wyjątkowo apatyczny;
8) zachowuje się agresywnie;
9) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością, np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji;
10) wypowiada się niespójnie;
11) nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego;
12) faworyzuje jedno z rodzeństwa;
13) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
14) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych.